

Kategoria: Komunikacja i Transport
Opublikowano: piątek, 28, luty 2014 23:00
Grzegorz P. Kubalski
Odsłony: 2561

Czy starosta jest uprawniony do pobrania odrębnej opłaty za dokonanie wpisu potwierdzającego odbycie kwalifikacji wstępnej, jeżeli jednocześnie występuje inna przesłanka wymiany (wydania) prawa jazdy?

Odpowiedź: Tak, opłata ta jest pobierana również w takim przypadku.

Uzasadnienie: Sformułowana w pytaniu wątpliwość jest konsekwencją formy, w jakiej przedmiotowy wpis jest dokonywany. Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku o kierujących pojazdami dokonanie w prawie jazdy wpisu potwierdzającego odbycie kwalifikacji wstępnej, kwalifikacji wstępnej przyspieszonej, kwalifikacji wstępnej uzupełniającej, kwalifikacji wstępnej uzupełniającej przyspieszonej albo szkolenia okresowego następuje poprzez wymianę prawa jazdy. Jak wskazuje art. 15 ust. 5 ustawy za dokonanie takiego wpisu pobiera się opłatę, o której mowa w art. 10 ust. 1, oraz opłatę ewidencyjną. Opłata, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy to z kolei opłata za wydanie prawa jazdy, co może powodować przeświadczenie, że jeśli jednocześnie z dokonaniem wpisu następuje wydanie (wymiana) dokumentu prawa jazdy wynikające z innej przesłanki to brak jest uzasadnienia do pobierania podwójnej opłaty, skoro sama czynność wymiany jest dokonywana jednokrotnie.

Jest to jednak błędna ocena. W przedmiotowej sytuacji mamy do czynienia z opłatą publiczną, a zatem daniną publiczną różniącą się od podatku tym, że jest rodzajem świadczenia wzajemnego na rzecz korporacji publicznych w zamian za oferowane przez nie świadczenia lub urządzenia, które w całości lub w części w sposób szczególny służą jednostkom lub określonym grupom osób. O ile wzajemność jest cechą definicyjną opłaty, to już ekwiwalentność świadczenia i ustalenie wartości opłaty publicznej nie musi iść jednak w parze. Co prawda panuje przekonanie, że opłata publiczna ustalona powyżej jej kosztów staje się podatkiem; w doktrynie (por. np. pogląd C.Kosikowskiego) wskazuje się jednak, że nie jest to pogląd trafny, gdyż opłaty publiczne nie pełnią jedynie funkcji fiskalnych i w ramach swojej funkcji pozafiskalnych mogą przewidywać odpłatność na poziomie wyższym niż rzeczywisty koszt świadczenia usługi. Żadnych wątpliwości co do legalności takiego działania nie można mieć w przypadku, gdy opłata mająca taki charakter zostanie ustalona w formie konstytucyjnie wymaganej od podatków – tj. w ustawie.

W takim świetle należy przeanalizować brzmienie art. 15 ust. 5 ustawy o kierujących pojazdami. Zgodnie z jego treścią opłata jest pobierana nie z tytułu wydania nowego dokumentu prawa jazdy, lecz za czynność urzędową dokonania wpisu odpowiedniej treści. Bez znaczenia jest forma, w której wpis ten jest dokonywany. Skoro wpis został dokonany opłata może zostać pobrana, nawet jeśli od strony technicznej czynność ta jest powiązana z inną, również wymagającą wydania (wymiany) prawa jazdy.